

Sprawozdanie z Podatkowej Konferencji Naukowej **Wrocław, 26 maja 2022 r.**

26 maja 2022 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się Podatkowa Konferencja Naukowa organizowana przez Katedrę Prawa Finansowego WPAiE UWr wraz z pozostałymi Członkami Komitetu Organizacyjnego.

Konferencja została poświęcona wybranym zagadnieniom z zakresu podatków samorządowych, opłat i niepodatkowych należności budżetowych. Jej celem było przede wszystkim podjęcie debaty w przedmiocie podatków i pozapodatkowych należności budżetowych oraz przedstawienie wniosków *de lege lata* i *de lege ferenda*. W ramach konferencji uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładu inauguracyjnego sędziego NSA, dr. Stanisława Boguckiego, który wygłosił referat pt. *Opodatkowanie goodwill PCC – omówienie uchwały NSA z 21 lutego 2022 r.*

Wśród prelegentów znaleźli się przedstawiciele nauki, biznesu, sędziowie i pracownicy samorządów. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać wystąpień m.in. dr. Waldemara Szewca, dr. Arkadiusza Babczuka, dr. Krzysztofa Winiarskiego, dr. Anny Miernik, Cypriana Goldy, Grzegorza Czarnockiego, Krzysztofa Okonia, Arkadiusza Talika, Ewy Piechoty-Ołoś oraz Renaty Zyskowskiej.

Sponsorami konferencji zostali Gmina Wrocław, KGHM Polska Miedź S.A., OIRP we Wrocławiu, OIRP w Wałbrzychu. Patronat nad konferencją objęła natomiast Krajowa Izba Radców Prawnych, Przegląd Podatkowy oraz Wolters Kluwer Polska.

W programie konferencji przewidziano ponadto dwa panele – panel podatkowy oraz panel dotyczący opłat i niepodatkowych należności budżetowych.

Wśród tematów poruszanych w ramach przedmiotowych paneli uczestnicy mieli okazję wysłuchać wystąpień prelegentów, którzy zajęli się kwestiami:

- zmian w podatkach dochodowych i ich wpływu na dochody budżetów samorządowych;
- możliwych kierunków ewolucji podatku od nieruchomości;
- opodatkowania paczkomatów;
- głównych problemów dotyczących podatku od nieruchomości w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- wybranych problemów regulacji prawnej niepodatkowych należności budżetowych;
- opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi: problem zbilansowania systemu;
- opłaty za zajęcie pasa drogowego;
- podstaw prawnych zwrotu dotacji udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- opłaty za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych;
- opłaty eksploatacyjnej;
- ustalenia wartości amortyzacyjnej budowli – wnioski *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Jak już wspomniano, konferencję swoim wystąpieniem uświetnił sędzia NSA dr Krzysztof Winiarski, który wygłosił referat dotyczący głównych problemów podatku od nieruchomości w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sędzia Winiarski podczas swojego wystąpienia wskazywał przykładowe warianty możliwych rozwiązań ugruntowanego problemu rozróżniania na drodze prawnej „budowli” a „budynku”, przedstawiając jednocześnie warte uwagi rozstrzygnięcia zapadłe w ramach prezentowanej problematyki przed Naczelnym Sądem Administracyjnym, przywołując również przepisy prawne, które zasługują na uwzględnienie

i nad którymi należy się pochylić, podejmując próbę właściwej wykładni w ramach powstających wątpliwości interpretacyjnych.

Jak od dawna wiadomo, niejasna definicja „budowli utrudnia działalność przedsiębiorców z takich branż, jak górnicza, telekomunikacyjna czy energetyczna. Ich spory z organami podatkowymi na tym tle trafiają do sądów administracyjnych. Takich spraw jest coraz więcej. Sprawa dotyczy zwłaszcza gmin górniczych, które stanęły przed koniecznością zwrotu wielomilionowych kwot podatku od nieruchomości wraz z odsetkami. Stąd wykład p. sędziego dr. Krzysztofa Winiarskiego należy uznać za niezwykle istotny.

Kolejny prelegent, dr Arkadiusz Babczuk, reprezentujący Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu, przybliżył uczestnikom konferencji kwestię możliwych kierunków ewolucji podatku od nieruchomości, wskazując podczas swojego wystąpienia na propozycje, które w jego ocenie są warte uwagi, biorąc pod uwagę dotychczasową konstrukcję podatku od nieruchomości, a mianowicie zróżnicowanie stawek maksymalnych w podatku od nieruchomości w zależności od charakteru i lokalizacji gmin, wprowadzenie nadzwyczajnych stawek maksymalnych w podatku od nieruchomości w przypadku gmin realizujących program naprawczy, wprowadzenie stawek minimalnych w zakresie opodatkowania posiadania więcej niż jednej nieruchomości mieszkaniowej, wprowadzenie stawek minimalnych w zakresie opodatkowania nieruchomości w gminach realizujących program naprawczy oraz zakaz stosowania ulg i zwolnień. Podsumowując swoje wystąpienie, dr Babczuk wskazał, że ryzyko implementacji proponowanych rozwiązań stanowi istotne podwyższenie obciążeń fiskalnych w dużych aglomeracjach miejskich. Czynnikiem mitygującym powyższe ryzyko jest natomiast pozostawienie ostatecznych decyzji o wysokości stawek opodatkowania organom stanowiącym gmin.

Ciekawym wystąpieniem podczas trwającej konferencji był również referat dotyczący opłaty za wody opadowe i roztopowe radcy prawnego Ewy Piechoty-Ołoś reprezentującej Regionalną Izbę Obrachunkową w Opolu, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego oraz

Stowarzyszenie Prawa Finansowego „Aureus”. Prelegentka odniosła się w swoim wystąpieniu do kwestii opłaty za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych, opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej oraz przedmiotowej opłaty za odprowadzanie do kanalizacji deszczowej wód opadowych i roztopowych. Podczas referatu uczestnicy mogli zapoznać się z rozstrzygnięciami zapadłymi w ramach badanej problematyki przed sądami administracyjnymi oraz wysłuchać uwag prelegentki i jej wątpliwości w zakresie stosowania tejże opłaty w praktyce.

Podczas konferencji wystąpił także Cyprian Golda – radca prawny zrzeszony w ramach Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu, który podjął się problematyki opodatkowania paczkomatów. Prelegent przybliżył uczestnikom zarys pojęcia paczkomatu, aktualny stan prawny, ukazując dotychczasowe orzecznictwo sądów administracyjnych w zakresie związanym z opodatkowaniem paczkomatów, a także przedstawiając argumenty podnoszone przez przeciwników opodatkowania paczkomatów.

Niewątpliwie dużym zainteresowaniem cieszyło się również wystąpienie dyrektora Wydziału Prawnego i Nadzoru Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego – Eweliny Kurzydło oraz członka Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu, radcy prawnego Arkadiusza Talika, poświęcone podstawom prawnym zwrotu dotacji udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Prelegenci podjęli się przybliżenia uczestnikom m.in. takich kwestii, jak typowe obszary nieprawidłowości w ujmowaniu dotacji w strukturze uchwały budżetowej, dotacje wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, a także przedstawienie sankcji przewidzianych w przypadku naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Referat poświęcony problematyce opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wynikającemu z tego problemu zbilansowania systemu wygłosił Grzegorz Czarnocki – prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu. Prelegent odniósł się w swoim wystąpieniu przede wszystkim do nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, przybliżył

istotne regulacje zawarte w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a także zaprezentował analizę systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2017-2020 na przykładzie wybranych gmin w Polsce. Na koniec swojego wystąpienia sformułował wnioski, wskazując, że w jego ocenie konieczne jest prowadzenie dalszych badań, które dają podstawy do formułowania wniosków *de lege ferenda* opartych na danych (*Evidence Based Policy*). Kluczowym mechanizmem do poprawy poboru tej daniny jest mechanizm deklaracji osób zamieszkujących nieruchomości – ze względu na powszechność jego stosowania (weryfikacja rzetelności, powszechny obowiązek składania, sankcje w przypadku nierzetelnego wypełniania). Prelegent podkreślił ponadto, że dyskusyjna jest również skuteczność mechanizmu stosowania „sankcji” w sytuacji niesortowania bądź niewłaściwego sortowania odpadów, a zatem pożądane są niewątpliwie zmiany idące w kierunku np. indywidualizacji rozliczeń w budynkach wielolokalowych.

Na zakończenie konferencji wykład dotyczący zagadnienia ustalenia „wartości amortyzacyjnej” wygłosiła prof. UWr Katarzyna Kopyściańska, konstatując, że „wartość amortyzacyjna” (art. 4 ust. pkt 3 u.p.o.l.) stanowi podstawę opodatkowania dla budowli złożonych z różnych elementów, nie tylko dla budowli odpowiadających idealnie jednemu środkowi trwałości. Przepis znajduje, w ocenie prof. Kopyściańskiej, zastosowanie do wszystkich budowli, nie tylko budowli jednoelementowych. Kluczowe stało się więc pytanie, czy elementy składowe budowli na gruncie podatków dochodowych stanowią środki trwałe, od których dokonuje się odpisów amortyzacyjnych. Zostały przywołane dwie linie orzecznicze NSA oraz argumenty przemawiające za brakiem przychylenia się do jakiegokolwiek z nich wraz z przedstawieniem wniosków *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Konferencję podsumował prof. dr hab. Paweł Borszowski, sędzia NSA, kierownik Katedry Prawa Finansowego WPAiE UWr.